

Spoor 44

75 jaar op het spoor van de toekomst

Van 15 september 2001 tot 27 januari 2002 slaat de NMBS haar tenten op in de Dexia-galerie in Passage 44 voor een knappe overzichtstentoonstelling over het Belgische spoor. Een kaartje heen en terug naar Brussel, meer hebt u niet nodig om ze te bezoeken. U stapt af in Brussel-Noord, Brussel-Congres of Brussel-Centraal en na een wandeling van een tiental minuutjes bent u al ter plaatse, zonder files of parkeerproblemen. Want de trein is altijd een beetje reizen.

Met de tentoonstelling **Spoor 44** nodigt de NMBS alle spoorliefhebbers uit om haar 75ste verjaardag mee te vieren.

Olivier Dupuis, directeur van Generis en ontwerper van de tentoonstelling, en architect Frédéric de Smedt leggen uit hoe de tentoonstelling is opgevat: "De Belgische spoorwegen zijn een kostbaar erfgoed. Bovendien is het een erfgoed dat steeds is blijven evolueren en zich heeft aangepast aan de economische en sociale omgeving. Met deze tentoonstelling willen we duidelijk maken hoe belangrijk de rol van de trein is geweest in de ontwikkeling van ons land."

Ook al hebben de spoorwegen een heel rijk verleden, toch is dat verleden niet de hoofdzet van de tentoonstelling. "In Spoor 44 komt het verleden enkel aan bod om de uitdagingen van de toekomst beter te kunnen doorgronden. We hebben geen nostalgische expo willen maken, wel integendeel. Zowel de liefhebbers van de stoomtrein als de bezoekers op zoek naar de laatste nieuwe snuffjes zullen er hun gading vinden. Iedereen kan er genieten van de miniatuurmodellen, de talrijke plannen en gravures, de foto's en de opmerkelijke oude en hedendaagse maquettes."

De tentoonstelling is veeleer thematisch dan chronologisch opgezet. Ze is opgedeeld in vijf zones: het belang van de trein, de mobiliteit, de stations, de infrastructuur en het rollend materieel, en de verschillende jobs binnen de NMBS.

"In elke zone wordt er dieper ingegaan op de voornaamste aspecten van het verleden, de huidige situatie en de initiatieven voor de toekomst. Je kunt er bijvoorbeeld de prachtige maquette van het toekomstig station Luik-Guillemins vergelijken met de oude spoorwegkathedralen van de 19de eeuw. Het weelderige interieur van de koninklijke treinen van Leopold II en Leopold III kan je er bewonderen, net als de zetels 1ste klasse ontworpen door Henry Vande Velde. Daarnaast vind je ook, in avant-première, het rijktuig M6 met twee verdiepingen dat vanaf 2002 in gebruik wordt genomen."

België neemt het voortouw

In België begint de geschiedenis van de trein op 5 mei 1835, met de inhuldiging van de spoorlijn Brussel-Mechelen. Op het vlak van de spoorwegen heeft België een baanbrekende rol gespeeld: de lijn Brussel-Mechelen was de eerste spoorlijn op het Europese continent. Tussen 1835 en 1926 evolueert de infrastructuur op spectaculaire wijze. De belangrijkste assen worden gebouwd en uitgebaat door de overheid, de kleinere door private maatschappijen. Er worden echter verschillende tarieven gehanteerd en het wordt steeds moeilijker het drukke spoorverkeer te organiseren.

Daarom richt de overheid in 1926 de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen op. Ze heeft zo'n 120.000 werknemers, 4.800 km spoor en 1.368 stations en haltes, en natuurlijk veel wagons en locomotieven.

De Tweede Wereldoorlog heeft een zware klap toegebracht aan de Belgische spoorwegen: in 1945 was de helft van het spoornet vernield en een groot deel van het materiaal onbruikbaar. Het zou jaren duren eer die schade hersteld was.

De jaren '50 staan in het teken van de modernisatie. Op 4 oktober 1952 huldigt koning Boudewijn in Brussel de Noord-Zuidverbinding in. In '53 was begonnen met de elektrificatie van het spoornet, een proces dat de jaren daarna onverminderd voortging. In die periode begint de concurrentie van de auto en het vliegtuig steeds zwaarder te wegen, tot de trein uiteindelijk zijn eerste plaats in de rangschikking van de transportmiddelen moet prijsgeven.

In de jaren '70 slaat de economische crisis toe en de staat vermindert drastisch zijn investeringen. Het reizigersvervoer houdt ondanks alles stand, maar het goederenverkeer heeft zwaar te lijden onder de recessie.

Vanaf het begin van de jaren '90 klimt de NMBS uit het dal en zet een nieuwe periode van ontwikkeling in. Naast een omvangrijk plan om het bestaande spoorwegennet te vernieuwen, zijn er de TGV's die met een snelheid van 300 km/u van Brussel naar Parijs zoeven, terwijl er ook richting Duitsland en Nederland hogesnelheidslijnen worden aangelegd. De NMBS ontwikkelt ook een ambitieus project voor een voorstadsnet in Brussel, dat net zoals in Parijs het mobiliteitsprobleem in de hoofdstedelijke regio moet aanpakken.

Elk jaar gebruiken 150 miljoen mensen de trein om zich binnen België te verplaatsen of om in Europa te reizen. Opdat elke reiziger een tevreden klant zou zijn, moderniseert en verandert de NMBS regelmatig. Ze behoort zonder twijfel tot de grootste Belgische investeerders. Spoor 44 nodigt u uit een kijkje te nemen achter de schermen van de NMBS, waar de lijnen voor de toekomst worden uitgetekend.

Sporen in België 175 jaar spoorwegen, 75 jaar NMBS

Naar aanleiding van haar 75ste verjaardag, verleende de NMBS haar steun aan een wetenschappelijk onderzoeksprogramma naar de geschiedenis van de Belgische spoorwegen. Dit onderzoek resulteerde in een omvangrijk werk van 476 pagina's.

Nooit eerder werd het verband tussen de ruime waaier van socio-economische processen en het spoorweg-fenomeen zo grondig uitgediept. Het boek bevat historische artikels, maar ook de vele illustraties en bijlagen maken er een niet te missen werk van.

Sporen in België 175 jaar spoorwegen, 75 jaar NMBS

- 480 kleurenpagina's
- 33 auteurs
- 75 € - 3025 BEF

onder redactie van:

- Bart Van Der Herten
- Michelangelo Van Meerten
- Greta Verbeurgt

Universitaire Pers Leuven

75 jaar op het spoor van de toekomst De video voor de 75ste verjaardag

Naar aanleiding van haar 75ste verjaardag, realiseerde de NMBS 3 korte filmpjes.

- **75 jaar op het spoor van de toekomst**

Deze film belicht de geschiedenis van de spoorwegen in België. Ze heeft aandacht voor de grote stappen in het bestaan van de NMBS die, sinds haar oprichting, voortdurend wil moderniseren om haar klanten steeds een snelle en comfortabele dienst te verlenen.

realisatie: Eric Figon

scenario: Dave Van den Heuvel

duur: 9 min. 30

productie: Key Line Film

copyright: NMBS – april 2001

- **De trein: een nieuw idee**

Poëtische voorstelling van een vervoermiddel in beweging.

realisatie: Didier Malchaire - Eric Figon

duur: 1 min. 35

productie: Key Line Film

copyright: NMBS – april 2001

- **De tijd van gisteren**

Reis terug in de tijd aan de hand van fascinerende beelden uit de geschiedenis van de spoorwegen.

realisatie: NMBS-videoteam

duur: 24 min.

productie: NMBS

copyright: NMBS – mei 2001

Deze films zullen vertoond worden op de tentoonstelling 'Spoor 44'.

Een videocassette met deze drie films zal ter plaatse worden verkocht voor 200 BEF.